

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félvégre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

A két-balkezü város.

Szentes, 1893. aug. 24.

Ahányszor a Félegyházi Török István uram házában Kurca-hídfe felől eső falán ablakrést nyitnak, bizonyosra veheti mindenki, hogy ott most városi hivatalok lesznek elhelyezve, oda egy vagy más helyről átköltöztetve és mikor ezeket az ablakréseket újfent befalazzák, bevakolják, azonságosképen bizonyosra vehető, hogy akkor meg városi hivatalokat helyeznek ki, költöztetnek el ebből a Szentes zsellérekorszáka immár történeti nevezetességű házból.

Bizonyos periódusokban meg-meg ujul ez az ablaknyitási és befalazási processzus a Török uram házában, de ennél sokkalta sűrűbb periódusokban esik a városi hivatalok egynemelyikének az ide-oda költöztetése, bizonyoságul annak, hogy valósággal vándorcigány életre vannak nálunk egyes hivatalok és hivatalnokok kárnoztatva.

És ne higgye senki, hogy e hivatalok olyan természetűek, melyekkel nem gyakran esik a közönségnek érintkezése. Sőt ellenkezőleg! Mintha csak szándékosan akarnának a jámbor közönséggel türelmi gyakorlatokat végeztetni: épp azok a hivatalok esnek a cigány kategóriába, a melyekben a közönség nap-napra megfordulni kénytelen, mint a községi bíróság, az árvaszéki jegyzőség, vagy a közgyámi hivatal. S az ügyes-bajos ember örökös bizonytalanságban van az iránt: vajon ha ma e hivatalok valamelyikét kell felkeresnie, ott találja-e azt még, ahol tegnap volt és ha holnap újból dolga kerülne ugyan-e hivatalban: ott intézheti-e azt el, ahol ma találta?

Mintegy $\frac{3}{4}$ évi időközben éppen 4-szer költözködtek e hivatalok. Előbb a túl a Kurcáról a vármegyeházhoz, onnan Ó n o d y Géza házához, rövidesen ismét vissza a ligetbe, majd meg most, részben újfent a megyeházhoz, részben pedig a Török uram hazafalán tört ablakrések mögé.

Ha már ez magában véve is kellemetlen úgy a tisztviselőkre, akik így valóságos Ahesvérusokká válnak, valamint a nagy közönségre nézve, mely örökös bizonytalanságban van az iránt: mikor, mely hivatalt hová fognak átköltöztetni; ha már pusztán e körülmény is égetően teszi a városnépépítés kérdésének sürgős megoldását: az indok, mely utóbbi időben e hivatalok költözködésére vezetett meg épenséggel arra készlet, sőt kötelez, hogy ellene erélyesen felszólaljunk. Felszó-

laljunk épp az egészségügy érdekében, amelynek szolgálatára ezt a hivatalköltöztetést cselekszik.

Már a múlt ősszel, mikor e hivatalokat avval a célzattal költöztették át a népkerti ligetből a megyeházhoz, hogy az odaát levő épületet járványkórházzá fogják berendezni, — felszólaltunk ez ellen az elhibázott intézkedés ellen, amely a közönséget épp járványveszedelmes időre akarja megfosztani egyetlen üdülőhelyétől, kirekesztvén az embereket a ligetből, megfosztván őket a ligetben levő egyetlen fürdő használatától is.

Arról, hogy a városi képviselőtestület is odaát tartja rendszerint a közgyűléseit, nem is szólunk. Mert végre, ha egyébként a járványkórháznak ott elhelyezése célszerű volna: úgy akkor egy ideig a városi közgyűlések tartására elkerülhetné a város a megyeház nagyertermét is, melyet kétségesen átengednének. — De igenis döntök ma, forró nyáron még inkább mint egyébkor, a járványkórháznak a túl a kurcai ligetben való elhelyezése ellen, a fent felhozott indokok, amelyek nem csupán az egészségügyi bizottságnak, de minden arra hivatott tényezőknél figyelembe kell venniök.

Mintha Isten két balkézével vert volna meg bennünket, olyan ferdén, félszegen történik nálunk minden szükséges intézkedés.

A közgyűlés elhatározta egy járványkórház létesítését, hát felépítenek az erre szánt költséggel egy épületet, amelyről végtére kiderül, hogy az csupán a meglevő közkórház célirányos kibővítésére szolgálhat, de nagyobb, közveszélyes járványok idején parlagon hever.

Még a múlt évben rendelték több, kórházi célra szolgáló vaságyat és egyéb kórházi berendezési cikket. Ezeket akkor leraktározták a túl a kurcai épületben.

Aztán, hogy most a vármegye több községében mutatkozni kezdett az embergyilkos kolera járványos kórsága és a kormány ennek folytán az itteni egészségügyi állapotok megvizsgálására F e u e r Náthán dr. egészségügyi felügyelőt küldte ki hozzánk, aki nálunk is kíváncsi volt látni: vajon hol is lesz hát — a bekövetkező veszedelem esetén — az a járványkórház, — hát szépen utánozta a bölcs előjáróság a néhai való orosz P o t e m k i n t, aki tudvalevően az ő feleséges cári atyuskájának, egy körutazása alkalmával, az azóta közmondásossá

vált hírhedt festett falvakat mutatta be; — és azonképen hirtelenében felállítva a túl a kurcai épület egy termébe az ott leraktározott vaságyak egy részét, átvezetve oda a kormány-nak viszonyainkat nem ismerő, teljesen tájékozatlan kiküldöttét: bemutatni neki, hogy — i m e z a m i j á r v á n y k ó r h á z u n k.

Persze, a cári atyus csak át-ú t a z o t t a m a t á j a k o n, hol a Potemkin festett falvai voltak. Mikor a vidéket elhagyva, visszatért fényes rezidenciájába, — a hírhedt falvak egyszerre el is tünnek a föld színéről épp úgy, mint ahogy a mi festett j á v á n y k ó r h á z u n k is eltűnt volna nyomban, ha hogy a kormány kiküldötte szintén csak futtában utazik át Szentesen.

De hát itt nem úgy esik. Feuer Náthán dr. mint kormány-kiküldött itt marad. A járvány, idején ő fogja gyakorolni a főfelügyeletet és ellenőrzést az összes egészségügyi óvintézkedések fölött és így — miután A t m o n d a t a k, B t i s k e l l m o n d a n i u k a m i b ö l e s u r a i n k n a k; m e g v e r i ö k e t a k é t - b a l k e z ű e m b e r á t k a, k i k e l l k ö l t ö z t e t n i a t ű l a k u r c a i e p ű l e t b ől a k ö z h i v a t a l o k a t, a b l a k r é s e k e t k e l l t ö r e n n i a T ö r ö k u r a m h á z á n é s m e g h a g y n i a t ű l a K u r c á n a j á r v á n y k ó r h á z a t, t e k i n t e t n é l k ű l a r r a, h o g y e z z e l a n a g y k ö z ö n s é g a z e g y e t l e n ü d ű l ő h e l y e r ől l e s z k i s z o r i t v a, a f ű r d ő h a s z n á l h a t á s á t ű l m e g f o s z t v a é p p o l y a n i d ő b e n, a m i k o r a b e k ö v e t k e z h e t ő v e s z e d e l e m f o k o z t a b b m é r t é k b e n t e s z i s z ű k s é g e s s é g e, h o g y f r i s s l e v e g őr n ü d ű l e s t k e r e s s ű n k, k ö z t i s z t a s á g i s z e m p o n t b ől m i n é l t ö b b e t, m i n é l g y a k r a b b a n f ű r d őr j ű n k.

De nem csupán az eddig elmondottakban, hanem minden egyébben, a legkisebb kicsinyiségben is megnyilatkozik nálunk ez a két-balkezes állapot.

Vagy nem-e ennek a rendellenes fejlődésnek kell betudnunk az egészségügyi bizottság legutóbbi gyűlésének két határozatát is? Azt, hogy a tisztai kompjárohoz kirendelt rendőri őrszem figyelje meg, vajon nem érkezik-e Csongrád felől hozzánk kolera-gyanús egyén és ha igen, hát tartóztassa fel az illetőt, amíg a majdan kiszálló hatósági orvos megvizsgálta; vagy azt, hogy ha az esetleg nálunk kolera-ban megbetegedőnek elkülönítése a saját lakásán kivihető nem volna, ott az illetőnek egészséges háznépe telepítendő ki, e célra kijelölendő lakásokba.

Mi bizonyára komolyan veszünk minden célravezető óvintézkedést, sőt szorgalmazzuk azok mielőbb való megtételét. De hogy a szentesi rendőrök közül melyik lesz az, akinek ítéletre bízzák: vajon a Csongrád felől hozzánk igyekező útas koleraanyag-e vagy nem, ha azon az úton, épp mikor a kompjárhoz ér, a betegség semmi külső jele nem fog mutatkozni és hogy micsoda kelleme s helyzete lesz az egészséges útasnak, akire majd az a rendőr gyanús szemmel néz és akinek Szentesen esetleg sürgős elintézni valója van, — amíg a rendőri koponyában felmerült gyanú folytán a hatósági orvos kiszáll és megvizsgálja és egészséges voltát megállapítva, felmenti a vesztégyáról: no, erre csakugyan kíváncsiak vagyunk.

S hát még az egészségesek kitelepítése, ahol a beteg el nem különíthető. Egy szobában együtt lakik egy 8—10 tagú család. A családtagok egyike kolerába esik és otthon nem különíthető el a többitől. Nos, ilyenkor az egy beteg kedviért ki fognak onnan telepíteni, az ilyenek részére szükséges és kijelölt lakások valamelyikébe 7—9 embert, olyant, aki a kolera csett beteggel, ki a baj-fertőző csiráit talán már 2—3 napja hordta magában, állandóan és közvetlenül érintkezett. Kifogják őket telepíteni, tekintet nélkül arra, hogy egyik-másik magával viheti már ekkor az új lakásába a járvány fertőző anyagát; vagyis — mesterséges, művi úton fogják tovább és tovább plántálni a veszedelmet.

Vajon — ha nem kétbal-kézzeel volna nálunk minden megverve, nem-e egyszerűbb, praktikusabb, de a veszedelem továbbterjedésének meggátolására célravezetőbb is lett volna az egészségügyi bizottság részéről elhatározni, hogy — ahol csak az elkülönítés lehetséges, ott a beteg minden esetben a saját lakásán gyógykezeltessek; ellenben, ahol az elkülönítés lehetetlen, a beteg — még karhatalom alkalmazásával is — kitelepítendő az e célra kijelölt járványkórházba?

Hogy pedig még a legkisebb kicsiségben is kimutassuk a hatósági intézkedéseknek két-balkezü voltát: ugyan fáradjon el akárki is az úgynevezett sóház-telephez. Látni fogja ott, hogy a város egy fertőtlenítő helyiséget épített, a melynek a *tégla-falát sár közé rakják* k, bizonyosan nagyobb tartósság és maradandóság okáért.

Valóban, látva e sok visszás és ferde intézkedést, lehetetlen — a közegészségügy érdekében — az általunk itt elmondottakat, a kormány kiküldötte: Feuer Náthán dr. egészségügyi felügyelő úr különös figyelmébe nem ajánlanunk.

Mint kiváló képzettségű orvosdoktorok talán neki sikerülni fog amputálni a két-balkezü voltunkat és a vész elhárítását célzó egészségügyi intézkedésekkel ezzel rendes mederbe terelni, mely mellett különösen egyetlen üdülőhelyünk és közfürdők nem

vonatnék el a nagyközönségtől most, mikor ezekre leginkább szükségünk volna.

Életpályák. Két körülmény készlet, hogy ez életbevágó kérdéssel foglalkozzunk.

Az egyik, egy napilapban volt közönséges újdonság, melynek a maga szürkeségében megdöbbentő tanulsága van. Ez az: hogy a budapesti Lipót-útcái városházához a megüresedett díjnoki állásra ötvennyelven pályázó közül kilencdiplomás ügyvéd folyamodott.

A másik momentum, hogy a földmívelési kormány életbe léptette nálunk a farm-rendszert. Megteremtí a magyar földbérlo osztályt, a kiknek kincstári birtokokon hosszabb terjedelmű bérletet biztosít. Csak egy feltételt köt ki, hogy a farmerek pályára való rátermettségüket iskolai bizonyítványokkal igazolják, magyarul: hogy a bérloők gazdasági iskolákat járjanak.

Ezen két momentum okvetlen elmélkedésre kell, hogy késztesse mindazokat, a kik gyermekeik sorsáért aggódnak. Az életkéteknél véget kell vetni; a jogi pálya hatalmas előzölése mellett ez az úri kenyeret bizonytalanságnak van alávetve. Mert mégis szörnyűség az, ha tizenhárom évi tanulással a fővárosban is kilenc hites ügyvéd kíván bejutni a nagy ró Vendelnek. Igen, igen, kedves szülék, a végső idő elérkezett arra, hogy az úri életpályák nagy bizonytalanságai alól fölzsabadítsátok gyermekeiteket.

Ne tévesszen meg benneteket az a sok szerencés pályafutás és az országos nimbuz, melyet egy-egy nagy jogi kapacitás a maga számára kiküzdött. A szürke átlag úri nyomorát kell venni és azt, hogy más pályakon a boldogulás realisabb tényezőit kínálkoznak.

Bizonyal gúnyosan villannak össze a szemek. Talán a tisztelt cikkíró a magyar ipart gondolja? Nincs különben. Nem azt a magyar ipart, mely elszágyosított kezdetlegessé folytán nem bír versenyezni; de azt a tanult ipart, mely legyúrja a külföldet, vagy kiállja vele a bírálatot. Míg a magyar közeposztály jól tanult, iskolázott, gyakorlati tudással, de kis tőkével nem szolgáltat az iparnak tényezőt: addig nevetséges erőlködés áhitani a jobb kort, mely után buzgó imádság epedez mindnyájunk ajakán.

Nem csak az ipart említtük életpályául. Magyarország agrikultúr ország. Nagyon sok természetes okosság van abban az imént elhangzott mondasban: »hogyha nálunk jó termés van, még a kormány rossz politikája is jó.« De a jó termésnek, az clemek kiszámíthatatlanságait nem véve, mi a sine qua nonja? A jó gazda. A modern gazdálkodás hosszú, tudományos előkészültséget igényel, mesterségsként elsajátítani már alig lehet, mert a jó gazdálkodásnak alapja, hogy intézője a természeti jelenségek belső természetével, rugóival és összefüggésével tisztában legyen. A gazda egy személyben termelő, tenyésztő, vevő és eladó. Hogy e soknemű feladatát végezhesse, ismernie kell ama törvényeket és okokat, melyek a fogyasztást, termelést és közlekedést, adást és vevést, pénzt s hitelt irányítják. Ilyen életpálya a gazdasági s mi jó lélekkel ajánljuk, hogy minél többen keressék fel azt olyanok, kik ősi vagyontukat megtartani akarják és olyanok is, kik kenyeret mennek keresni e pályára.

Hozzátok szólunk szülék! Az iskolák megnyílnak. Vessetek ügyet a fenyegető jövővel és ne adjátok oda mindannyian gyermekeiteket a csillogó, de bizonytalan pályákra.

(B. K.)

Újdonságok.

Szentes, 1893. augusztus 24.

— **A kolera vármegyénkben.** Azóta, hogy e veszedelmes kórság állapotáról a megyei közlésekben, hírt adtunk, némi részben kedvezőbbre, de bizonyos tekintetben meg rosszabbra fordult a helyzet. Kedvezőbbre annyiban, mert a legtöbb községben, hol koleras vagy koleraanyag megbetegedések fordultak elő, sikerült a baj towaterjedésének, a nagy szigorral fogatosított óvó-rendszabályokkal gátat vetni, annyira, hogy az talán már ez idő szerint elfojttnak is mondható. E községek: Dorosma, Szegvár, Tápé, Algyó, Csany és Sövényháza. Ellenben aggasztóan rosszabbodott azóta a helyzet Csongrádon, de különösen Mindszenten, annyival inkább, mert mondhatni, hogy az e községben megbetegültek közül alig egy kerül el a halált. Mindszenten és Csongrádon szoros zár alá vették a Tiszát, nehogy a lakosság annak kétségtelenül fertőzött vizét igya. Csongrádnak különben is van ártézi kútja, melyből a nép ivóviz-szükségletét fedezheti; Mindszente pedig a közvetlen közelében levő urasági mindszei major ártézi kútjából szállítják éjjelente a szükséges ivóvizet a községi alkalmazottak, melyet aztán a lakosság minden reggel ott talál a kijelölt helyeken, kellő mennyiségben. Így aztán a község sem a Vásárhelytől, sem a Szentesétől nyert vízhorádai engedéllyel nem él. Statisztikailag összefoglalva, a vármegye területén a következő koleraesetek fordultak elő tegnap délelőttig: Tápén 2 eset, halálos kimenetellel; Dorosman 1 eset, halálos kimenetellel; Algyón két eset, halálos kimenetellel; Sövényháza, Csanyon és Szegváron 1—1 eset, mind a három meggyógyult, Csongrádon 16 eset, meghalt 14, ápolás alatt van kettő; Mindszenten 28 eset, meggyógyult kettő, meghalt 22, ápolás alatt van 4. A járvány kitérése óta tehát a vármegye területén kolera csett összesen 52 egyén, akik közül meggyógyult 5, meghalt 41, ápolás alatt van 6. — **F e u e r Náthán dr.** egészségügyi felügyelő, miután Mindszenten, Szegváron és Mágocson a vizsgálatot megtartotta, a f. hó 22-én délután Szentesre érkezett. Az nap itt időzött és tegnap reggel, C s a t ó Zsigmond dr. alispán társaságában ismét Mindszente utazott. A mindszei koleraesetekre nézve jellemző, hogy az utóbb megbetegültek jobbadán az előbb kolera bant elhaltak rokoni vagy szomszédai, ami kétségtelenül bizonyítja, hogy a betegek elkülönítése vagy nem vitetett szigorúan keresztül, vagy hogy azok hozzátartozói és szomszédai könnyelműen mellőzték a szükséges óvatosságot. **F e u e r Náthán dr.** intézkedése folytán az alispán táviratilag kereste meg az országos vereskereszt-egylet központi igazgatóságát Budapesten, hogy Mindszente 6 férfi és 4 női ápolót küldjön; azonban ugyancsak táviratilag azt a választ nyerte, hogy a központban nélkülözhető valamennyi ápoló szétküldett már az ország különböző vidékére. — Lapunk zártakor vesszük híret annak, hogy Tápén 1, Algyón 3 és Mindszenten szintén 2 újabb koleraeset fordult elő. Mindszenten azon-

ban, az egészségügyi felügyelő szakértői véleménye szerint, a felmerült újabb esetek sokkal enyhébb lefolyásúak.

— **Helyettes főorvos.** A vármegyei főorvossá kinevezett Pollák Sándor dr. Szentes városi főorvos, ezen utóbbi állásáról lemondván, az állás végleges betöltéséig Lábos Endre dr. orvos látja el a városi főorvosi teendőket. A helyettes főorvos — a fenyegető kolerajárványra való tekintettel — felhívást intézett az összes helybeli szülészökhöz, hogy akik közülök a járvány bekövetkezése esetén ápolónói állást vállalnak, ez iránt nála jelentkezzenek.

— **Figyelmeztetés.** A helybeli posta- és távirada-hivatalnál folyó hó 21-től a következő postamenet lépett életbe: I. érkezés Szolnok felől délelőtt 8 óra 40 perckor. II. érkezés délután 4 óra 15 perckor. I. indítás Szolnok felé délelőtt 11 óra 05 perckor. II. indítás délután 5 óra 45 perckor. Csongrád-Mágoics, Hódmezővásárhely és Csongrád menetek délután 5 óra 30 perc — 6 óra között indulnak. Szolnok felé I. indítással csakis közönséges és ajánlott levelek, utalványok továbbíthatnak; — ellenben a II. indítással mindennemű postai küldemény továbbíthatva lesz.

— **Egészségügyi bizottság.** Szentes város egészségügyi bizottsága a f. hó 21-én újabb ülésezett, hogy a vármegye területén mind szélesebb körben fellépő kolera-veszedelem ellen a szükséges óvintézkedések megtételét elhatározza. A bizottság ezúttal járvány-bizottsággá alakult ugyan át, de tekintettel arra, hogy nálunk — szerencsére — nem immens a veszély, nem mondta ki a permanenciát, amire az idő szerint még nincsen is szükség. A gyűlésen hozott határozatok kettejével — mint abszurd intézkedéssel — lapunk más helyén, a vezércikkben foglalkozunk behatóan, míg a többi határozatot, mint feltétlenül helyeset, dicsőresem emeljük ki abban a reményben, hogy a bizottság nem csupán meghozta e határozatokat, de kellő erővel is fog tudni azok végrehajtásáról gondoskodni. Így határozottan szükségesnek tartjuk, hogy Csongrád felől ezután, — a veszedelem megszünéseig — semmi élelmiszer vagy ócska-ruhanemű, rongy, toll stb. Szentesre át ne hozassék és meg is nyugszunk a várm. főorvosának, valamint Aradi Kálmán rendőrőrkapitánynak azon kijelentéseikben, hogy ez iránt a szükséges intézkedéseket már megtették. Feltétlenül szükséges egy fertőtlenítő kocsit, sőt szükséges volna egy betegszállító kocsit sürgős beszerzése is, valamint az, hogy a lakosság a fenyegető veszélyre és az azzal szemben követendő óvintézkedésekre, hatósági hirdetmény útján felhívják; ami pedig az ártéri vizes emberek lajjainak hetenként legalább egyszer leendő megvizsgálását illeti, úgy a magunk részéről nem csupán ezt látunk szükségesnek, hanem azt is, hogy e lajtosoknak utasítás adassék, mely — az egészségre ártalmatlan és mégis hathatos fertőtlenítő szerrel tartoznak lajjaitkat bizonyos időközönként belül tisztítani. Erre a célra pedig legalkalmasság a lehető legmagasabb hőfokra hevített tiszta víz. Hogy a mindszentieknek, az ártéri víz hordása tekintetében adott tanács engedélyt a bizottság visszavonati nem határozta: igen bölcsen cselekedett. Mert a László Vilmos dr. által tett erre vonatkozó indítványnak semmi, de éppen semmi gyakorlati haszna nincsen. Nincs pedig először azért, mert Mindszentet Szentestől hermetice úgy sem zárhatjuk el, onnan hozzánk és töltünk oda naponta elég sűrűn esik a nélkül is érintkeznek; más meg: a mindszentiek nem is szándékoznak az engedéllyel élni, mert sokkal közelebb kapnak ma ugyanolyan jó ártéri vizet, mint a miénk. Ennél tehát több praktikus értéke lett volna annak, ha a bizottság a Mindszent felől érkező élelmi szereket, órskákat stb. ugyanúgy tilalom alá veti, mint vetette a csongrádiakat.

— **Halálozások.** Két derék, köztiszteltetben állott úrnő elhalálozásáról kaptunk e hét folyamán gyászjelentést. Az egyik Virág Éde járábírósi tisztviselő neje, született Asztalos Ida úrnőnek, a f. hó 20-án,

élete 42-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytáról értesít, kinek temetése, a rokonok és jóbarátok impozáns részvételével, a f. hó 21-én, délután 4 órakor volt. Elhunytát, férjén kívül, 3 gyermeke és számos rokon siratja. — A másik gyászjelentés Sánta Jánosné szül. Kiss Johanna úrnőnek a f. hó 21-én, élete 71-ik évében történt elhalálozását tudatja, kinek temetése, a nagyszámú rokonság és közönség élénk részvételével tegnap délután volt. Elhunytát, férjén, Szentes város nyugalmazott tisztviselőjén kívül, 5 gyermeke, 6 unokája és rokonai gyászolják. Adjon az anyaföld örök békét az elhunytaknak és enyhítse a mélyen sujtott családtagok fájdalmát a közrészvétel!

— **Bizottsági gyűlések.** Csongrádvármegye egészségügyi bizottsága ma délután ülésez, hogy az alkalmal járványbizottsággá alakuljon át és a megszerzte fellépett kolera-veszedelem lehető megállítására, a még szükséges óvintézkedéseket megtegye. — Ma délelőtt pedig a szentes-vásárhelyi vasúti érdekeltség végrehajtó bizottsága ülésez a vármegyén, a forgalmi szerződés feltételcinek megállapítása tárgyában.

— **Szt.-István-napi népnépnep.** Verőfényes, napsugaras idő kedvezett a helybeli iparos-íjfék önképző-köre szt.-István-napi népnépnepének és tette azt egyikévé a legderűsebb képeknek, mely valaha a túl a kurcai liget árnyas lombsátora alatt szemünk elé tárult. Délután 3 óra tájt vonultak fel a híres néger-úzó Njamba és híves társa Yeomán, afrikai testőr-kapitány, a saját zenekartukkal, a főúton át a népkertbe, mire nyomban kezdetét vette a voltaképen való népnépnep a ligetben, melynek spanyolai csakhamar valóságos ember-áradat hőmpölygött felal. Hétszáz belépő-jeggyel várta a rendezőség két pénztárnál az érkező vendégeket, akiknek száma azonban oly nagy volt, hogy d. u. 5 óra tájt már minden jegy elkelt, többektől aztán vissza kellett kérni a jegyét és újból elővásztani; de még ez sem bizonyult elégnek, úgy hogy végre a pénztárnok visszavonultak és szabadbá tettek a bemehtést. Tekintetbe véve, hogy ezt a mi ligetünket — így népnépnep alkalmakor sem lehet úgy elzárni, mint az kívánatos volna, a népnépnep résztvevők számát ezek szerint bizávt tehetjük kétezerre. — Azonközben, hogy a közönség áradata egyre nőtt-növekedett, szerencsésen, minden rendezvarás nélkül foly. k le a programszerű versenyek is, amelyek nem egyikének eredménye keltett hasargó kacajt a verseny pályát sűrűn körülállók ajkán. Különösen tetszett a kínai páros-vívás, a japán-szerű és a lepényevés-versenyyel egybekötött koronavadászat. Közvetlenül a versenyek után látott hozzá a rendezőség a tízjáték előkészítéséhez, melynek első röpennyűi esti 9 óra tájt szálltak a tiszta csillagos ég felé, lelkes éljenzésre ragadva a közönséget. A ligetnek a vígalom középpontjához, a díszes sátorhoz vivő útját fényesen világotított meg a színes lampion-füzérek és a két tánchely csakhamar megtelt vígadó közönséggel. Alig egy alkalmal látunk annyi sok fiatal, úde és szép leányarcot együtt, mint a zártkörű vígalom díszes sátorában ezúttal és a mulatság mind a két helyen, fesztelen jó kedv és kedélyesség dolgában mi kívánni valót sem hagyott fenn. Szóval: rendezőség és közönség kölcsönösen meg lehetnek egymással elégedve. Amaz jutalmazta a fényes erkölcsi és anyagi eredmény, emez pedig elmondhatja, hogy nem esábitották ki be nem tartott programmal és kedvére kimulathatta magát. Dicséret illeti Budai János ácsmestert is, a sátor ügyes felálltásáért. Számokban kifejezve, az anyagi eredmény a következő: a népnépnep befolyt 223 ft 68 kr.; a zártkörű vígalomból 168 ft 45 kr.; a népmulatságból 89 ft 16 kr.; a karika-dobásból 6 ft 13 gr., a posta-versenyből 8 ft 2 kr. — Összes bevétel 495 ft 44 kr.

— **Tűzveszedelem.** A Pollák-örökösök Kossuth-útcái házában egy kamrájában, hová a piaci kofák szökták holmijukat berakni, a f. hó 22-én délután tűz ütött ki. A tűz keletkezését az okozta, hogy Zeke Mihályné kávé-asszony a piactérről a tűzes parázzsal telt kávémelegítő bádog-tűzhelyét szintén ott

helyezte el, leborítván azt egy lenge ponyvával, amely természetesen tüzet fogott. Kévsé hítja, hogy az egész kamra lángba nem borult, mely esetben a tűz könnyen átharapóhat a közel eső pincére, amelyben az alkalmal 20—25 hordó petróleum volt rakatón. Mint velünk tudatják, a Pollák-örökösök udvarára hetenként bejár a rendőr-biztos két rendőrrel, vizsgálatot tartani. Hogyan történhet hát meg ily körülmények közt, hogy a város középpontján annyi tűzveszélyes anyag, 20—25 hordó petróleum legyen büntetlenül felhalmozva? E részben szigorú vizsgálatot kérünk, mert az ilyen elnézés vagy gondatlanság — mint a fentebbi tűzeset is mutatja — könnyen válhatik végzetessé az egész várossra.

— **Esküvő.** Pain István, a köröztisza-marosi ármentesítő-társulat tisztviselője, a f. hó 22-én vezette oltárhoz a helybeli római katolikus templomban Tóth Otília kisasszonyt, Hufnágcl Jakab vármegyei állatorvos kedves sógornőjét.

— **A cséplés áldozata.** A cséplés alkalmával igen csak megesis évente egy-két szerencsétlenség, mit rendszeren a gép körül való foglalkozók saját vigyázatlanságuknak köszönhetnek. Ily szerencsétlenség sujtotta a Veres Pál tanján a cséplésnél alkalmazva volt Kérdő Mihályt is, kinek balkezét, etetés közben, a dob elkapta és összeroncolta.

— **Egy család lemezárllása.** H.-M.-Vásárhely városát egy rémes eset tartja izgatottságban, mely párját ritkítja a legborzasztóbb bűnesetek közt. A f. hó 21-ére virradóra Diószegi Máté gádzalkodott, neje, Hegyi Juliannával és öt gyermekével együtt, ismeretlen gonosztevők, a legborzasztóbb módon meggyilkolták, mondhathat felkoncolták. A gyilkosságot Diószeginek a városban mulatott Flóris nevű fia vette először észre, mikor a városból a tanýára haza ment. A tanyaépület ajtaja tárványitva volt s bent a szobában véres ágyneműek közt talála halva apját, anyját, öt növérét s felhóltan a legkisebb növér. Nagy jajveszékésére az alig 200—300 lépés távolságra fekvő szomszéd tanyákból összeszaladtak az emberek s a rendőrségnek rögtön hírt adtak, mire Pók László rendőrkapitány és Oltványi Ottó vizsgálóbíró azonnal a helyszínre siettek, hogy a szomorú esetben az elővizsgálatot megtartsák. A kanibali vérengzés elkövetőt illetőleg az előnyomozás semmi adatot föl nem derített, mert abszolte semmi bűnjel nem maradt a tettesek után. Annyi kétségtelen, hogy nem rabló, hanem bosszúbéli gyilkosság forog kérdésben, mert Diószegieknél pénz nem igen lehetett s hogy valamit elraboltak volna, eddig megállapítani nem lehetett. A belügyminiszternek Baksa polgármester sürgőnyileg télt jelentést az esetről. Valószínű, hogy a belügyminiszterrel a szörnyű eset földerítését végett detektivek kiküldését is kérni fogják, mert az utóbbi években a legvakmerőbb büntények földerítéséhez a rendőrségnek úgyszólván semmi szerencséje sem volt.

— **Eljegyzés.** Ifjú Horváth István, helybeli fiatal vasárkereskedő, a f. hó 20-án jegyezte el magának Rácz Jolán kisasszonyt, Rácz Lajos t.-inokai tanító szeretetreméltó, kedves leányt.

— **Piacvizsgálat.** Egészségügyi közegeink ugyancsak lelkiismeretesen szorgoskodnak — a fenyegető veszedelemre való tekintettel — azon, hogy a piacon közfogyasztásra eladott élelmiszerek élvezésre alkalmasok és ártalmatlanok legyenek. Nap-napra folyik az orvosi piacvizsgálat, mely alkalmal a fogyasztásra alkalmatlan gyümölcs, zöldség, dinnye stb. elővásztása le lesz tiltva, sok esetben, de nem mindenikben el is kobozva. Ez utóbbi esetekben, persze, aztán kijátszák a vizsgálatot tartott hatóságot, mert az ilyen élelmi cikket vagy háznál, vagy másnap kora reggel adják el az illetők. Céltöz tehát az vezetne, ha minden ily fogyasztási cikk elkoboztatnák.

— **Elmaradt vásár.** A kolerajárványra való tekintettel, a csongrádi nyári országos vásár, mely ma kezdődött volna, bizonyítlan időre halasztottat el.

— **Brutális férj.** Molnár Albertné panaszt tett a rendőrségnél, hogy Viktor nevű leányát a férje: Kulcsár Gábor, kit titelbe a földmunkákhoz követett, valósággal állati módon kinozza, üti-veri. A panaszos nő kéri a rendőrkapitányságot, hogy Kulcsárt ily brutalitásoktól, a titeli előjárás útján tiltsa el.

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül. Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörök és csakhamar kiálszik, maga után csakély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás és könnyen török) lassan tovább ég (mint ahogy rostálják a festanyagból teltetett tovább izznak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörök, csak megörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára** Zürichben hához szállítja, postabár és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat egyes öltönyökre való, akár egész végeken levő valódi selyem szövetekből. Svájca címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (5)

ÉRTESÍTÉS.

A helybeli főgimnáziumba a beiratások f. évi szeptember hó 1. 2. és 3-ikán reggeli 8 óratól 12-ig és délután 3 óratól 5-ig az igazgatósági irodában eszközöltetnek.

A főlvetel feltételei a következők:

a) Az első osztályba törvényszerűen csak a 9 évet betöltött tanulók vétettek fel; 12 évesnél idősebb fiú felvétele felett a tanári-tesület határoz.

b) Az ismeretek mértékére nézve megköveteltetik, hogy a fiú a népiskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal bírjon és ezen ismeretét vagy nyilvános népiskolai bizonyítvánnyal, vagy ennek hiányában külön felvételi vizsgálattal igazolja. A felvételt kívánó tanulók korukat keresztlevellel, illetőleg születési bizonyítvánnyal kötelesek igazolni.

c) A felsőbb osztályba való főlvetel a nyilvános- és magán-tanulóknál attól tételeztetik fel, hogy az előbbi osztályról minden tantárgyból legalább elégséges előmenetelt tudjanak bizonyítvánnyal igazolni.

d) Minden tanuló első felvételre személyesen szülői, gyámja, vagy ezek megbízottjai kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni.

e) A főlveteli-, javító- és pótló-vizsgálatok augusztus 30-án tartatnak meg.

f) A főlvetelmél fizetendő beiratási-díj 50 kr., melyet minden újonnan belépő tartozik megfizetni. Ifjúsági könyvtári-díj 50 kr. Ezenkívül lefizetendő a beiratás alkalmával a tandíj felerészre. Az egész évi tandíj az algimnáziumban a helybeliekre nézve 12 frt., a vidékiekre nézve 15 frt.; a felgimnáziumban helybeliekre és vidékiekre egyaránt 24 frt.

A magántanulók bejegyzése szintén a beírási napokon eszközölhető.

Azon tanulók, kik bármely rendkívüli tárgyra beiratkoznak, kötelesek azt az év végéig tanulni.

Az 1887. t. c. 4—5. §§-ai értelmében figyelemztetnek a tisztelt szülők és érdekeltek, hogy mindazon tanulók, kik életök 12-ik évéig újra nem oltattak, vagy 7—12 évükig sikeresen beoltva nem lettek, vagy valóságos himlőt ki nem állottak, addig míg e hiánynak eleget nem tettek, csak ideiglenesen vétethetnek fel.

Szentesen, 1893. augusztus 23.

A főgimnázium igazgatósága.

ISKOLAI ÉRTESÍTÉS.

A helybeli izraelita elemi népiskolában a beiratások az 1893—94-iki iskolai évrre, a f. évi augusztus hó 30., 31-ik és szeptember hó 1-én eszközöltetnek, mindenkor délelőtt 10—12 és délután 3—5 óra közt, az iskola-épületben.

Újonnan belépő tanulóul felvétetik minden, 6-ik életévét betöltött vagy olyan gyermek,

aki a 6-ik éves életkort a most folyó polgári évben betölti, ha utóbbi az iskolázásra való testi fejlettségét orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

A felvételkor kivétel nélkül minden tanuló tartozik 15 krt. a nyugdíjalap javára, ezenkívül 20 kr. könyvtárléttel és az újonnan belépő még 20 kr. beiratási-díj is fizetni. Ez utóbbi két illeték fizetése alól a tandíjmentes szegény-sorsú tanulók felmentetnek.

A tanév, az ünnepi isten-tisztelettel, a f. évi szeptember hó 3-án kezdődik.

Szentesen, 1893. augusztus 24-én.

Dr. Reis Samu,
iskolaszéki elnök.

Irodalom.

A **»Vasárnapi Ujság«** augusztus 20-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg; »A budavári Mátyás-templom.« (8 képpel): 1. A lorettói kápolna bejárata; 2. a főhajó a szószékkal; 3. a templom főhomlokzata a restaurálás után; 4. a templom belseje restaurálás alatt; 5. a déli főkapu és homlokzat; 6. a templom a restaurálás megkezdése előtt; 7. a nándorfehérvári diadal emlékére III. Callixtus pápa elrendeli a déli harangozást, Lotz Károly falfestménye; 8. a királyi pár megkoronázatása a trónoló Madonna által, Lotz Károly falfestménye. Paur Géznak a **»Vasárnapi Ujság«** részére főlvetett fényképei. — Költemények: 1. A »méhekhez.« Dövény Józseftől. 2. »Attól.« 3. »Bő aratás.« Gallovich Istvántól. — »Boszorkány-átok.« Elbeszélés. Irta Westall Vilmos. (Képpel). — »Váratlan befejezés.« Elbeszélés. Irta Burgin J. B. Angolból fordította ifj. Szasz Béla. — »Találmányok, újítások.« Vajda Jánostól. — »Révai Miklós.« (Arcképpel és az akadémia palotáján lévő szobrának képével.) Dr. Vácy Jánostól. — »Szent-István ünnepe.« (Képpel Kimmach Lászlótól). — »Vajkai Károly.« (Arcképpel). — »A német császár balesetei.« — »Párisi divatvel.« (Divatképpel). — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Keptalány stb. rendes rovatok.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Aratás. A cséplési és behördási munkálatokkal az ország egyik-másik részében már nagyon előhaladtak ugyan, de nagyobb részt a munkálatok nem haladnak a kellő gyorsasággal, a miben nem kis része lehet egyes vidékeken a munkáskéz hiányának is. Több helyről írják levelezőink, hogy munkaerőben hiány uralkodik; így többek közt most már Gömörmegyében is panaszolodnak a munkáskéz hiánya miatt; azt írják innen, hogy a kívándorlók különösen azokból kerülnek ki, mert még saját földjükkel sem bírnak. A férfi napszámberék e megyében 1 frt 20 kr. — 1 frt 50 kr. közt váltakoznak. A mi az időjárást illeti, az most már mondhatni az egész országban szaraz, tehát kedvezőbb a most folyó gazdasági munkálatokra és a veteményekre is. A tengeri csövesedése többnyire jól halad, habár az utóbbi napokban a túlsok eső hatása alatt fejlődésében már stagnálni kezdett. A korai burgonyát szedik s az eredmény az ország nagy részében elég kedvező, némely helyen azonban gyenge. A dohányt is török már több helyütt; a levelek szép nagyok. Kendert és lent számos vidéken már kinyűtték, kedvező eredménnyel. Kerti vetemények, répafélék elég szépen állanak. Mesterséges takarmányfélék is elég szépek. A sarjú kaszálása már sokfelé folyik. A mult napokban uralkodott jégesőkről ma is kapunk pótlólag több tudósítást; így Nógrádmegye több helyéről írják, hogy ott folyó hó 17-én voltak jégerverések, melyek a zabban tettek jelentékeny károkat.

Vasúti menetrend.

Budapest—k. szent-márton—szentesi vonal.

Szolnokok—Szentes.

Szolnokról indul 4 óra 52 perckor délután. Szajolról indul 5 ó. 22 p. d. u. Pusztá-Tenyőről indul 5. ó. 40 p. d. u. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 37 p. este. Szentesre érkezik 8 ó. 36 p. este.

Szentes—Solnok.

Szentesről indul 6 óra 14 perckor este. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 26 p. este. Pusztá-Tenyőről indul 9. ó. 13 p. éjjel. Szajolról indul 9 ó. 31 p. éjjel. Szolnokra érkezik 9 óra 56 perckor éjjel.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 10 p. reggel, 10 órakor éjjel. Szolnokra érkezik 11 órakor délelőtt, 1 óra 7 perccor éjjel.

Szolnokról indul 11 óra 22 perc délelőtt, 4 óra 20 perc éjjel. Szentesre érkezik 3 ó. 54 p. d. u., 8 ó. 15 p. reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 6 ó. 5 p. reggel, 11 óra 37 p. d. e. Szolnokra érkezik 10 óra d. e., 3 óra 48 perc d. u. Szolnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 20 p. d. u. Budapestre érkezik 1 óra 20 perc d. u., 7 óra 25 perc este.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Mátyffy Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

3756|1890. szám.

Árverési hirdetmény.

A tisztántüli-járás szolgabíróháza ezenel közhírré teszi, hogy 3756. sz. végzés által **Wittich Sándor** mindszinti lakos ellen, **Csongrád vármegye jegyző-i nyugdíj-alapja** részére, 507 frt. 50 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt s 543 frtra becsült gazdasági eszközök, futókocsi, hintó, löszerszám és jó karban értékebb házi-bútorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis a tulajdonos saját számú háza udvarán leendő eszközzésére határidőül 1893-ik évi szeptember hó 2-ik napjának délelőtti 8 órája tűzetett ki, melyhez a venni szándékozók ezenel olt megjegyzéssel meghívattak, hogy az érdekellett ingóságok emez árverésen, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Mindszenten, 1893. évi aug. hó 19.

A szolgabíróház nevében:

Vidovich Antal,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Teés község képviselő-testülete 10/893. számú határozata folytán, a községnek tulajdonát képező korcsma-féle épület és a Körös folyó halászati-jog gyakorlata e f. évi szeptember hó 3-ik nap délelőtti 10 órakor, a községnek Szentes városában lévő körjegyzői hivatalos helyiségében, nyilvános árverésen szeptember hó 29-ik napjától három évre bérbe fog adatni.

Szentes, 1893. augusztus 18-án.

3—2 HÓDI JÁNOS,
bíró.

Sulez Lajos

fábiáni és a mellette levő dónati szántó-földje több évre **haszonbérbe adandó**, esetleg felesmunkálatra is kiadandó.

Ugyanakkor nagyhegyi **szőlője eladó**. — Ertekezni lehet a tulajdonossal Szentesen III. t. 189. sz. a. házánál.